

zený případ, poněvadž rozsudkem zjištěná činnost obžalovaného nenesla se k tomu, by závadný inserát byl v tisku uveřejněn, nýbrž počala teprve po tom, když tento trestný čin byl dokonán a to jeho dodatečným schválením; takové dodatečné schválení nespadá však pod žádný z případů v § 1 odst. (3) tisk. novely uvedených a není tedy zmateční stížnost, pokud s hlediska čís. 9 a) § 281 tr. ř. vyslovuje opačný právní názor, odůvodněna.

Čís. 3353.

Ustanovení § 199 a) tr. zák. o trestnosti ucházení se o křivé svědectví, v němž docházejí použití povšechné zásady vyslovené v § 9 tr. zák. se zřetelem na zločin křivého svědectví, tresce i bezúspěšné působení na jinou osobu ve směru zločinném a čelí proti nebezpečí, které hrozí právnímu statku nerušeného výkonu soudnictví z toho, že se v jiné osobě vyvolává (po případě i jen sesiluje) rozhodnutí vydati před soudem křivé svědectví.

Nezáleží na tom, že v době závadného působení na svědka nebylo jisto, zda dojde ke sporu, v němž měl býti slyšen; stačí abstraktní možnost jeho svědeckého výslechu (možnost podání žaloby).

Nespadá sem, přicházela-li osoba, na niž bylo působeno, v úvahu jen jako obviněný, nikoliv jako svědek.

(Rozh. ze dne 19. prosince 1928, Zm I 612/28.)

N e j v y š š í s o u d jako soud zrušovací zavrhl po ústním líčení zmateční stížnost obžalovaného do rozsudku krajského soudu v České Lípě ze dne 29. srpna 1928, jímž byl stěžovatel uznán vinným zločinem podvodu podle §§ 197, 199 písm. a) tr. zák. Zároveň se usnesl nejvyšší soud jako soud zrušovací v zasedání neveřejném, že se podle § 362 čís. 1 tr. ř. nařizuje mimořádná obnova trestního řízení ve prospěch obžalovaného, že se za tím účelem onen rozsudek krajského soudu v České Lípě zrušuje a věc vrací tomuto soudu, by ji znova projednal a rozhodl, mimo jiné z těchto

d ů v o d ů:

Zmateční stížnost vytýká rozsudku prvé stolice zmatečnost podle čís. 5 a čís. 9 písm. a) § 281 tr. ř. Zákonné provedení zmatečního důvodu čís. 9 písm. a) § 281 tr. ř. lze shledati v námitce, že manželka obžalovaného vyhrožovala rozvodem jen podmíněně a že nedošlo ani k řízení pro cizoložství, ani k řízení o rozvod, takže prý jest označiti závadný dopis za prostředek nezpůsobilý. Námitce nelze přisvědčiti. Ustanovení § 199 a) tr. zák. o trestnosti ucházení se o křivé svědectví, v němž docházejí použití povšechné zásady vyslovené v § 9 tr. zák. se zřetelem na zločin křivého svědectví (srovnej rozh. č. 2264 sb. n. s.), tresce i bezúspěšné působení na jinou osobu ve směru zločinném a čelí

proti nebezpečí, hrozícímu právnímu řádu, přesněji právnímu statku nerušeného výkonu spravedlnosti z toho, že se v jiné osobě vyvolává (po případě i jen sesiluje) rozhodnutí vydati na soudě křivé svědectví. Toto nebezpečí jest tu a jen míra jeho je různá, je-li jisto nebo pravděpodobno neb i jen možno, že svědectví bude vydáno, že sváděná osoba bude jako svědek k soudu volána a slyšena. Protiprávním působením na mysl osoby, jejíž svědecký výslech jest v době toho působení v okruhu byť ne právní, avšak přece abstraktní možnosti (srovnej rozhod. č. 3147, 2351, 2311 sb. n. s.), učinil pachatel, co z jeho strany třeba, by zákonem stíhané nebezpečí nastalo. Působení to, v němž se podstata ucházení se o křivé svědectví vyčerpává, nepozbývá trestní a zločinné povahy tím, že nebezpečí dalším vývinem událostí pominulo zvláště z příčin na vůli pachatelově nezávislých. Proto nezáleží na tom, že v době závadného dopisu nebylo jisto, zda dojde k rozepři o rozvod a v ní k výslechu S-ové, ana manželka obžalovaného zamýšlela podání žaloby jen po určitý případ. Možnost podání žaloby a tím abstraktní možnost svědeckého výslechu S-ové byla v době závadného dopisu, v době souzeného jednání dána a trvala až do doby, kdy se manželka obžalovaného rozhodla, že žalobu na rozvod nepodá. Že se pak možnost svědeckého výslechu nevystupňovala v pravděpodobnost a v jistotu, jest podle toho, co uvedeno, bez významu, zvláště nelze z toho odvoditi nezpůsobilost skutku k přivodění trestního účinku, který v rozsahu nebezpečí skutečně nastal. Stížnost jeví se neodůvodněnou a bylo ji proto zavrhnouti.

Při poradě o zmateční stížnosti vzešly však nejvyššímu soudu jako soudu zrušovacímu závažné pochybnosti o správnosti skutečností položených za základ odsuzujícímu výroku. Jde o závěr rozsudku, že obžalovaný musil vědět, že mu hrozí jen rozvodový spor a že v tomto sporu přichází Amalie S-ová v úvahu jen jako svědkyně, a že se obžalovanému jednalo jenom o to, by S-ovou přiměl ke křivé svědecké výpovědi ve sporu o rozvod manželství jemu hrozícím. Toto přesvědčení zakládá nalézací soud na doznání obžalovaného, že mu jeho manželka nehrozila trestním oznámením pro cizoložství a na svědecké výpovědi Hermíny F-ové, která se k obžalovanému vyjádřila, že by se s ním dala rozvésti, kdyby věděla, že skutečně se S-ovou pohlavně obcoval. Jsou tu závažné pochybnosti o tom, zda obžalovaný sváděl Amalii S-ovou ke zločinu křivého svědectví na soudě. Především nebyla hodnocena obhajoba obžalovaného v celku. Obžalovaný sice doznal, že mu jeho manželka Hermína F-ová nehrozila trestním oznámením pro cizoložství, hájil se však i tím, že při psaní dopisu, ve kterém vyzýval S-ovou, aby vypovídala před soudem nepravdu, myslil na to, že by S-ová mohla býti předvolána před soud jako obžalovaná pro cizoložství a vyslovil přesvědčení, že by jeho manželka pro věc, která se přihodila, nikdy nenaléhala na rozvod. Uváží-li se, proč k tomuto dopisu došlo, že byl psán po tom, když udáním H-a byli obžalovaný a S-ová uvedeni u manželky obžalovaného v podezření, že se spolu dopustili cizoložství, není nepravděpodobno, že se obžalovaný mohl domnívati, že jeho manželka buď na oba nebo na S-ovou učiní trestní oznámení pro cizoložství. Ani v tom ani v onom případě nemohl by se obžalovaný výzvou v dopisu dopustiti

zločinu svádění ke křivému svědectví (§ 197, 199 a) tr. zák.), jelikož v obou případech by přicházela S-ová v úvahu jen jako obviněná, nikdy však jako svědkyně (viz rozhodnutí bývalého nejvyššího soudu vídeňského čís. 1014 a rozhodnutí tohoto nejvyššího soudu č. 2658 a j. sb. n. s.). K tomu přistupují další výsledky průvodního řízení, zejména pro posouzení věci závažná okolnost, že obžalovaný v onom dopise neužil slova »žaloba«, »nýbrž« »oznámení« a že v celém dopise není zmínky o tom, že má Amalie S-ová vypovídati na soudě jako svědkyně. Nálezací soud se sice zabýval touto pro posouzení věci závažnou okolností, pokládal ji však za nerozhodnou, protože obžalovaný není právníkem, který by přesně rozeznával mezi žalobou a oznámením. Tento názor nelze uznati za správný. Pojmy oznámení a žaloba mohou býti i neprávnicku běžné a stěží se dá o obžalovaném, inteligentním obchodníku, jenž již se soudy měl co činiti, předpokládati že mezi těmito pojmy nerozlišoval. Na případný úmysl stěžovatelův lze proto usuzovati z výrazu, kterého sám v dopise užil, a z jeho obhajoby. Nálezací soud vzal však za prokázánu i třetí možnost, nejvzdálenější, že obžalovaný musil věděti že mu hrozí rozvodový spor a že se mu jednalo jenom o to, by Amalii S-ovou přiměl ke křivé svědecké výpovědi v tomto sporu, nemá však pro tento úsudek, jak dolíčeno, pevného podkladu, nýbrž opírá jej jen o zjištění, o jichž správnosti jsou závažné pochybnosti. Jest na snadě úvaha, že by si manželka, pomýšlející na rozvod, hleděla napřed zjednati bezpečný podklad pro další kroky za tímto účelem, trestním řízením pro cizoložství. Jelikož podle toho, co uvedeno, není vyloučeno, že by nálezací soud, kdyby se byl náležitě vypořádal s obhajobou obžalovaného a hodnotil ji v celku a ve vnitřní spojitosti s ostatními výsledky průvodního řízení, nedospěl k jinému přesvědčení, použil nejvyšší soud jako soud zrušovací práva jemu § 362 tr. ř. propůjčeného, zrušil, slyšev generální prokuraturu, napadený rozsudek a odkázal věc nálezacímu soudu, by ji znova projednal a rozhodl.

Čís. 3354.

Tisková novela (zákon ze dne 30. května 1924, čís. 124 sb. z. a n.).

Otázku důkazu pravděpodobnosti jest posuzovati podle měřítko objektivního. Musí býti dokázány takové skutečnosti, jež při bedlivém objektivním zkoumání pro svou vnitřní spolehlivost a přesvědčivost postačují, by tvrzené obvinění mohlo býti pokládáno za pravdivé.

Objektivní postačitelnost dokázaných okolností k důvodnému předpokladu pravdivosti zprávy nemůže však ospravedlniti sprostění ve smyslu § 4 nov. čís. 124/1924 sb. z. a n., je-li prokázáno, že obžalovaný subjektivně věděl, že objektivní průkaznost dotyčných okolností je jen zdánlivá a že věc se má v pravdě jinak.

Otázku, zda zájem v konkrétním případě sledovaný je zájmem veřejným, jest řešiti s hlediska objektivního. Nestací subjektivní přesvědčení pachatelovo, že jednal v úmyslu chrániti veřejný zájem.

Shoda zájmu stranického se zájmem veřejným jest po případě možná; jde o zájem veřejný, šlo-li o to, by byl zabezpečen pro vůdčí místa v mocné politické straně výběr osob nejčestnějších.